

SPIS TREŚCI

Dorota Kozicka, *Pamfletowe oblicze dwudziestowiecznej krytyki* . . . 9

I. O PISARZACH...

Wacław Nałkowski, <i>Geneza produkcji i chwały Pana Sienkiewicza</i> [fragmenty]	35
Stanisław Brzozowski, <i>Scherz, Ironie und tiefer Bedeutung</i> [fragmenty]	49
Stanisław Brzozowski, <i>Miriam</i> [fragmenty]	56
Julian Przyboś, <i>Chamuły poezji</i>	78
Kazimierz Wyka, <i>Słonimski</i>	82
Tadeusz Borowski, <i>Alicja w krainie czarów</i>	86
Gustaw Herling-Grudziński, <i>Nekrofiliacje sanacyjne</i>	95
Konstanty Ildefons Gałczyński, <i>Poemat dla zdrajcy</i>	107
Czesław Miłosz, <i>Delta – czyli Trubadur</i> [fragmenty]	112
Jan Błoński, <i>Pęknięte lustro</i>	124
Zbigniew Ryzyk, <i>Szarganie świętości</i> [fragmenty]	130
Andrzej Mencwel, <i>Jak być kochanym (Naśladowanie z Brandysa)</i>	143
Wiesław Paweł Szymański, <i>Uroki dworu</i> [fragmenty]	150
Karol Maliszewski, <i>Podróż zimowa przez ziemię ognistą</i>	164
Jerzy Pilch, <i>Ucha pycha</i>	173
Tomasz Burek, <i>Macie swoją „Trędowatą”</i>	181

II. O KRYTYKACH...

Wilhelm Feldman, <i>Juliusz Słowacki w oświeceniu prof. Tretiaka</i> [fragmenty]	185
---	-----

Jerzy Żuławski, <i>Pan Wilhelm Feldman, historyk literatury polskiej</i> [fragmenty]	196
Jan Lemański, <i>Erudyta</i>	209
Antoni Słonimski, <i>Rudy do budy!</i>	213
Adolf Nowaczyński, <i>Boyszewizm</i>	219
Stanisław Ignacy Witkiewicz, <i>Tchórze, niedołęgi czy</i> <i>„przemilczacze”</i> . Słonimski, <i>Winawer et Comp.</i>	235
Karol Irzykowski, <i>Beniaminek. Rzecz o Boyu-Żeleńskim</i> [fragmenty]	251
Stefan Żółkiewski, <i>Kiedy profesor przestaje być formalistą?</i>	261
Artur Sandauer, <i>Żle o krytyce pseudonaukowej</i>	271
Stanisław Barańczak, <i>Samobójstwo sandaueryzmu</i>	277
Henryk Markiewicz, <i>Pamflet na książkę Hermeneuty</i>	304

III. O PRYNCEPIACH...

Stanisław Tarnowski, <i>Czyścić Słowackiego</i> [fragmenty]	325
Stanisław Brzozowski, <i>Polska zdzieciniała</i> [fragmenty]	350
Stanisław Pieńkowski, <i>Poezja kryptożydowska</i>	369
Tadeusz Boy-Żeleński, „Moralnie obojętne...”	376
Irena Krzywicka, <i>Jazgot niewieści, czyli przerost stylu</i>	382
Stanisław Piasecki, <i>Bonzownictwo</i>	387
Ignacy Fik, <i>Literatura choromaniaków</i>	392
Stefan Kisielewski, <i>Terroryzm ideowy</i>	401
Andrzej Trzebiński, <i>Udajmy, że istniejemy gdzie indziej</i>	410
Tadeusz Różewicz, <i>Elegia na powrót umarłych poetów</i>	417
Tadeusz Borowski, Stanisław Marczak-Oborski, <i>Pamflet na</i> <i>starszych braci</i> [fragmenty]	420
Witold Gombrowicz, <i>Przeciw poetom</i>	434
Krzysztof T. Toeplitz, <i>Nasze pieszczochy. Pamflet na najmłodszą</i> <i>poezję</i> [fragmenty]	445
Artur Sandauer, <i>Początki, świetność i upadek rodziny Młodziaków.</i> <i>Esej krytyczny, osnuty na tle II części „Ferdydurke”</i> <i>Gombrowicza</i> [fragmenty]	462
Julian Przyboś, <i>Oda do turpistów</i>	489
Adam Zagajewski, <i>Stracone pokolenie</i>	492
Rafał Grupański, <i>Paryska cukiernia ciast trujących</i>	499
Stanisław Barańczak, „ <i>Wiatr porywisty na wysokości pupy</i> ” albo: <i>Jak zarządzić tępy móżdżek poezją amerykańską (Poradnik</i> <i>praktyczny w sześciu punktach)</i>	511
Julian Kornhauser, <i>Barbarzyńcy i wypełniacze</i>	521

Rafał A. Ziemkiewicz, <i>Lit-Brader</i>	528
Kinga Dunin, <i>Prawicowe stany świadomości</i>	531

IV. O POLITYCE...

Adolf Nowaczyński, <i>Ostatnie dzieło Reymonta</i>	545
Ludwik Flaszen, <i>O trudnym kunszcie womitowania. Apostrofa do chorego żołądka. Z notatnika szalonego recenzenta</i>	552
Andrzej Bobkowski, <i>Po trzęsieniu spodniami</i>	561
Adam Michnik, <i>Poeta epoki paskiewiczowskiej</i>	568
Piotr Wierzbicki, <i>Traktat o gnidach</i>	594
Jan Walc, <i>List do Włodzimierza Marta</i>	614
Janusz Sławiński, <i>Jeszcze jeden ukąszony, choć poranek świta</i> ...	630
Andrzej Horubała, <i>A.M./B.M – czytając Michnika dziś</i>	648
Indeks nazwisk	665
Noty o autorach	683

Antologia dwudziestowiecznego pamfletu polskiego to wybór tekstów z szeroko pojętej dziedziny krytyki literackiej, publikowanych w latach 1904–2004. Zarówno dobór pamfletów, jak i ich uporządkowanie według kryterium tematycznego stanowią pewną propozycję bliższego przyjrzenia się tej formie krytycznej, która uchodzi za niewyrafinowaną, marginalną, ściśle związaną z sytuacją, w której powstaje i przez to szybko popadającą w zapomnienie. Propozycję tę dopełniają: obszerny wstęp, zawierający rys historyczny i refleksje na temat pamfletu w dwudziestowiecznej krytyce, oraz przypisy umożliwiające wgląd w kontekst, w którym funkcjonowały poszczególne teksty pamfletowe.

Szeroki wybór tekstów daje szansę poznania różnorodności form pamfletowych, ich inwencyjności, literackich i kulturowych odniesień. Pozwala dostrzec swoistą ciągłość różnych „gestów” pamfletowych i ulubione przez pamflecistów gatunki. Umożliwia również prezentację wielu krytyków w podwójnej roli – zarówno autorów, jak i „bohaterów” tekstów pamfletowych. Niejednokrotnie bowiem krytycy o mocnych przekonaniach i ciętym języku (a tacy właśnie są autorami pamfletów) stają się również celem pamfletowych ataków.

Tak skomponowana antologia nie tylko pokazuje, że pamflet to niezwykle żywotny i ciągle atrakcyjny sposób wyrażania sprzeciwu czy walki o własne racje, ale i zachęca do refleksji nad niebagatelną rolą, jaką odgrywają pamflety w przestrzeni życia literackiego.